

Äldrenämnden

Protokoll nr 6 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 11 juni 2013 kl. 16.00-16.37

Justerat, den 20 juni 2013

Paragrafer 1- 21, omedelbart justerade: § 7 och § 8

Joakim Larsson (M)
Ordförande

Christopher Ödmann (MP)
Vice ordförande

NÄRVARANDE:

Ordförande
Vice ordförande

Joakim Larsson (M)
Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)
Birgitta Breile (M)
Kitty Ericsson (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Mirja Räihä (S)
Gabriel Marawgeh (S)
Norma Aranda de Gutiérrez (S)
Eivor Karlsson (MP)
Torun Boucher (V)

Ersättare:

Marianne Pettersson (M) tj.ers.
Lars Edvall (M)
Inga-Lill Persson (FP) tj.ers.
Madeleine Sjöbage (C)
Magnus Nilsson (S)
Catarina Carbell (S)
Sarah Johansson (MP)
Anders Ödmark (MP)
Brit Rundberg (V)

Förhinder: Ledamöterna Dennis Wedin (M) och Helen Jäderlund Eckardt (FP) samt ersättarna Magnus Bock (M), Mathias Hellichius (M), Hanna Gerdes (FP) och Manlio Palocci (S).

Tjänstgörande ersättare: Marianne Pettersson (M) för Dennis Wedin (M) och Inga-Lill Persson (FP) för Helen Jäderlund Eckardt (FP).

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk Lind, avdelningscheferna Karin Ekdahl Wästberg, AnnMarie Ståhl och Marianne Silvéen Hedenström, projektledaren Åsa Rundqvist och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreteraren Patrik Ljungman.

106 64 Stockholm
Swedenborgsgatan 20

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokolljustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 5/2013-05-21 justerats 2013-05-28.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga övriga frågor anmäls. Varefter fastställs dagordningen.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler en skrivelse om statistik där stadsdelsnämnderna fått bakläxa i domstol efter avslag på ansökan om plats på äldreboenden m.m., daterad 2013-06-11 (dnr 109-301/2013).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar skrivelsen till förvaltningen för beredning.

§ 6 Förvaltningschefens information

1. Projektledaren Åsa Rundqvist presenterar ärendet § 12 om synpunkts- och klagomålshantering inom Stockholms stad.

En broschyr "Våldet går inte i pension" utgiven av nätverket som driver kampanjen emot våld och övergrepp mot äldre kvinnor och män – delas ut. Mer information om nätverket och kampanj finns på följande hemsida:

www.spf.se/valdet/pension

2. Direktören Eva Frunk Lind informerar om att äldreförvaltningen har tagit fram nya rutiner för hantering av anmälningar av avvikelser i egna verksamheter enligt Lex Sarah (dnr 204-299/2013). Avdelningschefen för Stockholms Trygghetsjour Marianne Silvén Hedenström informerar om att en anmälan enligt Lex Sarah har gjorts till Socialstyrelsen i april 2013 som i sin tur har begärt ett yttrande från Stockholms Trygghetsjour. Yttrandet har överlämnats till Socialstyrelsen enligt vidaredelegation ärendegrupp 5.8 (dnr 202-262/2013).

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

- § 7 **Motion (2013:29) av Åsa Jernberg (MP) och Stefan Nilsson (MP) om en ny policy för hållbar upphandling i Stockholms stad**
Remiss från kommunstyrelsen, dnr 309-486/2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-228/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkandet från (C), eget förslag till beslut från (MP), eget förslag till beslut från (S) och eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande över remissen av motion (2013:29) om en ny policy för hållbar upphandling i Stockholms stad.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och hänvisar till eget yrkande:

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

”Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att tillstyrka motionen samt anföra följande:

Det är viktigt för staden att utveckla sin upphandlingspolicy så att bästa möjliga service kan ges till medborgarna. Att skärpa kraven på analys av miljökrav och sociala kraven är ett led i att uppnå en kontinuerlig utveckling av verksamheterna. Policyn har till syfte att ge riktlinjer för kontraktsdesign inklusive hur man stärker stadens möjligheter att häva kontrakt vid misskötsel.

I policyn ska framgå att brukarna inom vård och omsorg ska få utförlig information om avtalet så att de kan vara en aktör i kontraktsuppföljningsarbetet.

Stadsledningskontoret ska uppdras att redogöra för vilka frihetsgrader en kommun har för att finansiera och driva verksamheter i överensstämmelse med kommunallagen och statsstödsreglerna.

Vidare ska indikatorer tas fram, vilka visar vilken andel verksamhet som utförs av den idéburna sektorn. Viktigt är att den idéburna sektorn fortsätter sin verksamhet utifrån en oberoende ställning med kommunen. Detta är extra betydelsefullt för att man ska fortsätta kunna ha rollen som idé- och innovationsrik inom omsorgsverksamheterna.”

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och hänvisar till eget yrkande:

”Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande:

Ungdomsarbetslösheten i Stockholms stad är oroande hör. Därför vill vi socialdemokrater ställa krav på att de företag som vinner stadens upphandlingar också ska anställa långtidsarbetslösa ungdomar. Vi vet att det är möjligt, i Malmö har man använt sådana villkor samt i Stockholm har Svenska bostäder använt detta i sin verksamhet.

Vidare vill vi att staden, som rutin, undersöker möjligheten att ställa krav på sommarjobb för unga i avtalen. Det ska gälla varje avtal inom staden, såväl vid nytecknade som vid avtalsförlängning.

För att förhindra social dumping och svartarbete bör krav ställas på upphandlade företag att tillämpa enligt LOU: s tillåtna minimivillkor i tillämpligt kollektivavtal. Allra helst bör företagen ha kollektivavtal för att staden som uppdragsgivare kan tillförsäkra sig om goda villkor, god arbetsmiljö och avtalsenliga löner för de anställda. I samband med uppföljningar av entreprenadavtal bör även personalen höras om sina erfarenheter. Vi föreslår därför att staden som ett led i sin uppföljning av entreprenadavtal även tar kontakt med de berörda fackliga organisationerna för att ta del av personalens erfarenheter.

För att undvika att arbetstagare som vågar avslöja missförhållanden blir avskedade eller uppsagda bör personal vilken arbetar i den upphandlade verksamheten tillförsäkras meddelarfrihet och meddelarskydd motsvarande den meddelarfrihet och meddelarskydd som råder för offentligt anställd personal.”

Reservation från (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) och hänvisar till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden anför följande som svar på motionen: Vänsterpartiet har inga invändningar mot ambitionen att införa en ny policy för hållbar upphandling. Vi ser dock flera problem med möjligheten att verkligen få till en bra och proaktiv upphandlingspolicy inom ramen för dagens ordning. Vi lyfter några av dessa i vårt remissvar som behandlas under punkt åtta vid dagens sammanträde om kompletteringar av dagens policy.

En stor svårighet i dagens system är att det inte tillåter begränsning av vinstsyftande företag. Vi menar att det måste bli möjligt att kunna begränsa möjligheterna att plocka ut vinst i upphandling. Vänsterpartiet menar därför att det i en ny policy även bör ingå möjligheten att kräva av utförare att de är non profit organisationer. I Europa finns fler exempel på att sådana krav ställts. Ett exempel är Lombardiet i Italien där företag med vinstintresse utesluts från upphandlingar av äldreomsorg. Just detta exempel är intressant då det anmälades, prövades och godkändes av EU-rätten. Ett sådant krav begränsar inte etablering, som det heter i EU-rätten. Ett annat exempel är etableringen av privata men skattefinansierade skolor i England som fungerar enligt svenskt mönster, men där skolorna förbinder sig att vara icke vinstsyftande. Det svenska företaget Kunskapsskolan har etablerat sig i England i form av ett non profit företag. Allt detta är möjligheter som erbjuds inom ramen för upphandling så länge vi håller oss till EU, och det borde vara möjligt även i Sverige.

I en artikel i Dagens Arena (<http://www.dagensarena.se/opinion/attac-s-v-mp-satt-stop-p-for-skatteflykten>) från den 21 maj 2013 skriver företrädare för Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och organisationen Attac med anledning av att konkurrensverket underkänt Kalmars skrivning i kommunens upphandlingspolicy om att företag som lägger anbud inte får ha koppling till skatteparadis. Kravet anses strida mot principen om icke-diskriminering i LOU. Artikelförfattarna menar att skattesmitare skyddas av lagen, medan kommuner som vill sätta stopp för fusket behandlas som lagbrytare. De menar vidare att regeringen bör genomföra nödvändiga ändringar i LOU samt driva frågan i EU. Vi instämmer till fullo och menar att med det system vi har idag kan inte upphandlingspolicyn bli det verktyg som den annars skulle kunna vara.”

§ 8 Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar (upphandlingspolicy)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 125-1694/2012

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-228/2013

Yrkanden

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns fyra förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C), eget förslag till beslut från (MP), eget förslag till beslut från (S) och eget förslag till beslut från (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande över remissen ”Innovationer och krav på samhällsansvar i stadens upphandlingar (upphandlingspolicy).

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och hänvisar till eget yrkande:

”Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att avge följande svar på remissen: Vi hade velat se att skrivningarna om miljökrav och sociala krav varit mer långtgående och bindande för att säkerställa att staden tillvaratar upphandlingsinstrumentets potential som verktyg för att ställa om till ett hållbart samhälle.

Normaltillståndet ska vara att staden vid upphandlingar använder sig av miljökrav och sociala krav och, i de fall då det är relevant, etiska krav. En dokumenterad analys ska alltid göras och om det i något fall inte ställs miljökrav eller sociala krav ska en skriftlig motivering ges.

Viktigt är att den idéburna sektorn fortsätter sin verksamhet utifrån en oberoende ställning med kommunen. Detta är extra betydelsefullt för att de idéburna företagen ska fortsätta kunna ha rollen som idé- och innovationsrik sektor inom omsorgsverksamheterna.

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Innovation innebär i sig en obeprövad handling och innebär därför risker. Riskerna är bland annat funktionella, finansiella och juridiska men även organisatoriska risker kan förekomma.

Därför är det viktigt att avtal skrivs noggrant och med dessa risker i åtanke. Även etiska krav såväl som skäligen löner och arbetsvillkor samt miljömässiga och sociala hänsyn måste ingå vid upphandling. Enligt vad som nyligen framkommit genom media påstås ett hemtjänstföretag ha utnyttjat arbetskraftsinvandring på ett felaktigt sätt.

Om arbetsgivaren inte har skrivit några kontrakt eller utfärdat lönespecifikationer är det nästan omöjligt att arbetskraftsinvandringen, eller annan person i liknande situation, att hävda sin rätt. Ord står mot ord.

Kraven på företagens ekonomiska redovisningar, administrativa rutiner och på personens kunskaper i svenska måste tydliggöras och befastas. Vidare bör ersättning för utfört arbete – samt att de anställda får arbeta i den utsträckning som utlovats – även ingå i avtalet.”

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och hänvisar till eget yrkande:

”Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande:

Ungdomsarbetslösheten i Stockholms stad är oroande hör. Därför vill vi socialdemokrater ställa krav på att de företag som vinner stadens upphandlingar också ska anställa långtidsarbetslösa ungdomar. Vi vet att det är möjligt, i Malmö har man använt sådana villkor samt i Stockholm har Svenska bostäder använt detta i sin verksamhet.

Vidare vill vi att staden, som rutin, undersöker möjligheten att ställa krav på sommarjobb för unga i avtalen. Det ska gälla varje avtal inom staden, såväl vid nytecknade som vid avtalsförlängning.

För att förhindra social dumping och svartarbete bör krav ställas på upphandlade företag att tillämpa enligt LOU: s tillåtna minimivillkor i tillämpligt kollektivavtal. Allra helst bör företagen ha kollektivavtal för att staden som uppdragsgivare kan tillförsäkra sig om goda villkor, god arbetsmiljö och avtalsenliga löner för de anställda. I samband med uppföljningar av entreprenadavtal bör även personalen höras om sina erfarenheter. Vi föreslår därför att staden som ett led i sin uppföljning av entreprenadavtal även tar kontakt med de berörda fackliga organisationerna för att ta del av personalens erfarenheter.

För att undvika att arbetstagare som vågar avslöja missförhållanden blir avskedade eller uppsagda bör personal vilken arbetar i den upphandlade verksamheten tillförsäkras meddelarfrihet och meddelarskydd motsvarande den meddelarfrihet och meddelarskydd som råder för offentligt anställd personal.”

Reservation från (V):

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) och hänvisar till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden anför följande som svar på remissen:

De nuvarande borgerliga direktiven, i policys som i aktivitetsplaner, är att i princip allt som går ska konkurrensutsättas. Vänsterpartiet har en grundläggande annan inställning till våra verksamheter. Det överordnade målet är ett demokratiskt samhälle där resurser fördelas efter behov och där medborgarnas, brukarnas och personalens inflytande är reellt. Där samhällsansvaret är på riktigt och går att utkräva ansvar för.

Stadsledningskontoret har valt att föreslå förändringar i upphandlingspolicyn istället för i konkurrenspolicyn. Vänsterpartiet vill avskaffa konkurrenspolicyn, men förbättra upphandlingspolicyn så att den kan fungera som en hävstång för en socialt och ekologiskt uthållig utveckling.

Vänsterpartiet kan inte se att det finns någon som helst historisk evidens att konkurrensutsättning av våra verksamheter är vägen dit, snarare tvärtom. Vi ser inte heller att innovation per automatik gynnas av konkurrensutsättning. Till och med rapporter som tillkommit på uppdrag av nuvarande borgerliga regering visar snarare på motsatsen. Se till exempel i *Den innovativa vården, Vinnova nov 2012*, där de flesta exempel på innovationer i vården skett och fortfarande sker inom det offentliga och med stor framgång.

Vänsterpartiet anser att när vi upphandlar så ska vi självklart ha en bra policy för upphandlingsarbetet där staden ställer långtgående krav i upphandlingsdirektiven både för miljökrav och sociala krav. Där återstår mycket att göra och inte minst är det anmärkningsvärt att vi idag i Sverige är så mycket mer restriktiva och bakbundna vid upphandlingar än i övriga EU. Den största invändningen Vänsterpartiet har mot förslaget är allt som inte står där, förslaget väjer för de möjligheter en upphandling skulle kunna ge, sannolikt då vår svenska lagstiftning på området är så mycket mer begränsande än i jämförbara andra europeiska länder.

Tydligast är detta i stycket om krav på samhällsansvar. Där kan formuleringarna tolkas som att man inskränker sig till att säkra grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter. Vi kan inte se annat än att all verksamhet och alla upphandlingar i Stockholms stad självklart ska uppfylla grundläggande mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter, om så inte är fallet i dag så är det givetvis viktigt att det förtydligas.

Men det går naturligtvis att vara lite mer proaktiv än så. I själva tjänsteutlåtandet till förslaget så nämns också andra exempel på krav på samhällsansvar som kan ställas i en upphandling. Ett sådant är anställning av långtidsarbetslösa, något som ofta används i Europa.

Tjänsteutlåtandet lyfter också att arbetstagare kan tillförsäkras minimilöner. Eftersom Sverige inte har minimilöner utan kollektivavtal så är detta ett problem för oss enligt EU-rätten. Att kräva kollektivavtal begränsar etablering av företag från andra länder – medan minimilöner inte gör det. Tjänsteutlåtandet ger inga exempel på hur vi kan

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

agera för att uppnå samma syfte, troligen därför att den styrande majoriteten inte är intresserade av möjligheten att motverka lönedumpning. En möjlighet är att i förfrågningsunderlagen konkreta räkna upp och beskriva de anställningsvillkor som enligt kollektivavtal gäller i branschen, dvs. att staden åtminstone kräver ”kollektivavtalsliknade” villkor.

Ett annat exempel som Vänsterpartiet vill peka på är möjligheten att ställa krav på att de upphandlade företagen inte får vara vinstsyftande. Kommunen Lombardiet i Italien har ställt detta krav vid upphandling av äldreomsorg. Just detta exempel är intressant då det anmäldes, prövades och godkändes av EU-rätten. Kravet begränsar inte etablering, enligt EU-rätten. I England finns numer ett system med privata men skattefinansierade skolor som fungerar enligt svenskt mönster. Men i deras avtal förbinder sig skolorna att vara icke vinstsyftande. Det svenska företaget Kunskapsskolan har därför i England etablerat sig som ett non profit företag. Vänsterpartiet menar att det ska vara möjligt att i förfrågningsunderlag ställa krav på att vinst återinvesteras i verksamheten, som ett exempel på krav på samhällsansvar.

Ett problem vi har i Sverige är att LOU inte gör skillnad på A-tjänster (transporter, fastighetsförvaltning t.ex.) och B-tjänster (omsorg, hälso- och sjukvård, skola t.ex.). I övriga Europa är länder betydligt friare vad gäller upphandling av B-tjänster. För det första finns inget upphandlingstvång. I Sverige ska alla kontrakt med externa producenter som överstiger ett belopp på 284 631 SKR upphandlas. I EU är upphandling av B-tjänster nu under utredning, och det förslag som ligger är att kontrakt som överstiger 500 000 Euro ska upphandlas. Det är en avsevärd skillnad. För att Stockholms stad ska kunna bedriva en ansvarig och långsiktig politik måste staden ha större utrymme att kunna avgöra när det lämpar sig bäst att ha direktavtal med utförare. Det är därför av största vikt att LOU förändras. Utformningen av LOU kombinerat med direktiven från stadshusets egen majoritet om konkurrensutsättning bakbinder i själva verket möjligheterna att på riktigt främja innovation och samhällsansvar.

I en artikel i Dagens Arena (<http://www.dagensarena.se/opinion/attac-s-v-mp-satt-stopp-for-skatteflykten>) från den 21 maj 2013 skriver företrädare för Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och organisationen Attac att konkurrensverket underkänt Kalmars skrivning i kommunens upphandlingspolicy om att företag som lägger anbud inte får ha koppling till skatteparadis. Kravet anses strida mot principen om icke-diskriminering i LOU. Artikelförfattarna menar att skattesmitare skyddas av lagen, medan kommuner som vill sätta stopp för fusk behandlas som lagbrytare. De menar vidare att regeringen bör genomföra nödvändiga ändringar i LOU samt driva frågan i EU. Vi instämmer till fullo och menar att med det system vi har idag kan inte upphandlingar, när vi väljer att upphandla, bli det verktyg som de annars skulle kunna vara. Så länge lagstiftningen inte ändras är det enda alternativet till samhällsansvar att driva verksamhet i egen regi i så hög grad som möjligt.”

§ 9 Förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 325-679/2013

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-271/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande över remissen av förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden som rör våld i nära relationer.

Särskilt uttalande från (MP):

”Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem. I de flesta fall är det våld som utövas av en man mot en kvinna och våldet är systematiskt till sin natur. Vi ser detta våld som en del av könsmaktsordningen. Det är dock viktigt att komma ihåg att våld i nära relationer förekommer i alla typer av relationer; det drabbar alltså även kvinnor och män som lever i samkönade relationer och män som lever i olikkönade relationer. Detta gäller naturligtvis oavsett ålder, men det finns särskilda risker för äldre som vårdas i hemmet av nära anhörig eller släkting då vårdförhållandena ofta är mycket tunga och insynen utifrån samtidigt kan vara starkt begränsad. Alla som döms för våld mot sin partner ska erbjudas behandling. Män som har aggressionsproblem, som känner att de kan använda våld mot sin partner eller har använt våld ska kunna få hjälp på ett kriscentrum för män. Även kvinnor med aggressionsproblem ska erbjudas hjälp. Stockholms stads stöd åt kvinnojourer och andra organisationer som arbetar för kvinnofrid ska öka.”

Särskilt uttalande från (V):

”Riktlinjerna bygger mycket på vad som ska göras när våldet i nära relationer upptäckts genom anmälan. När det gäller gamla människor finns det en föreställning om att de är snälla och svaga. Man vill inte tro de blir slagna eller själva slår. Skadorna kan vara svåra att se. Blåmärken och andra vanliga skador kan bortförklaras som fallolyckor. Sömlöshet och ängslan tolkas som en del av åldrandet. De gamla själva tiger, att tala om våldet är tabu och det som sker hemma kan ses som en privatsak. När det gäller våld mot äldre – både kvinnor och män - måste staden satsa mycket mer på att utbilda personal att kunna upptäcka och om möjligt förebygga våldet. Det finns fler faktorer som ökar risken för våld mot äldre, tidigare våld inom familjen, sjukdom och funktionsnedsättningar. En särskild risk uppstår när den äldre vårdas i hemmet av en anhörig, partner eller släkting. Anhörigvård ges ofta under påfrestande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

förhållanden och med tungt vårdansvar samtidigt som insynen från omvärlden är begränsad. Stadens inställning att allt fler åldringar ska bo kvar hemma och vårdas där i stället för att få plats på ett vård- och omsorgsboende innebär att riskerna för att de äldres utsatthet ökar.”

§ 10 Motion 2013:40 av Karin Hanqvist (S) om införande av en HTB-policy i Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 325-703/2013

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-269/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C), eget förslag till beslut från (MP) och gemensamt förslag till beslut från (S) och (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av motion 2013:40 om införande av en HTB-policy i Stockholms stad.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) och hänvisar till eget yrkande:

”Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att tillstyrka motionens förslag att staden utarbetar och fastställer en HBT-policy att gälla för stadens nämnder och styrelser.

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Äldreförvaltningen beskriver att HBT-perspektivet beaktas i den nationella värdegrunden, Stockholms stads värdegrund, olika utvecklingsprojekt samt i alla nämnders och bolags jämställdhets- och mångfaldsplaner. Vi anser dock att det finns skäl - bl.a. de som beskrivs i motionen - att staden i likhet med landstinget fastställer en särskilt policy avseende HBT-perspektivet som även bör innefatta äldre personer.”

Reservation från (S) och (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V) och hänvisar till gemensamt yrkande:

”Vi Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar tillsammans att äldrenämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande:

Förvaltningen beskriver sitt arbete kring mångfaldsfrågorna. Men vi tror att det finns mycket stora behov av att öka kompetensen inom HBT- frågorna inom äldreomsorgen. Men motionen handlar givetvis inte enbart om äldreomsorgen utan inbegriper alla verksamheterna inom staden. Vi är övertygade om att kunskap och kompetens i dessa frågor varierar stort. Därmed anser vi att införandet av en policy kunde vara en väg till att uppnå kunskap och minska diskriminering. Policy skulle innebära att frågorna hanteras lika inom hela staden.”

§ 11 Svar på skrivelse från ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) angående användning av migrerad arbetskraft

Ärende

Föreligger ärende dnr 109-277/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C), eget förslag till beslut från (MP) och gemensamt förslag till beslut från (S) och (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) med instämmande av ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen från ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) om användning av migrerad arbetskraft.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödman m.fl. (MP) och hänvisar till eget yrkande:

”Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att besvara remissen med följande:

Med anledning av en artikel i Dagens Nyheter (DN) har TPS Vårdteam AB kommit i fokus. Artikeln handlade om en person som var arbetskraftsinvandrare. Det handlade om hans lön, hans arbetsscheman och uteblivna arbetsuppgifter. Om det som har skrivits i DN stämmer är det inträffade oacceptabelt.

Om arbetsgivaren inte har skrivit några kontrakt eller utfärdat lönespecifikationer är det nästan omöjligt för arbetskraftsinvandrare, eller annan person i liknande situation, att hävda sin rätt. Ord står mot ord.

Därför är det viktigt att avtal skrivs noggrant för att eliminera feltolkningar. Även etiska krav såväl som skäliga löner och arbetsvillkor samt miljömässiga och sociala hänsyn måste ingå vid upphandling.

Våren 2012 inrättade Stockholms stad en egen central trygghets- och kvalitetsinspektion för äldreomsorgen. Inspektionen skulle arbeta med att inspektera, granska och följa upp kvaliteten och utvecklingen inom stadens äldreomsorg.

Med tanke på uppgiften att vara ”central trygghets- och kvalitetsinspektion för äldreomsorgen” borde även omständigheter som beskrivs enligt DN-artikeln – eller liknande fall – vara föremål för inspektionens granskning.

”Idag har Stockholms äldreförvaltning inte någon kontroll på om företagen som de anlitar betalar rätt lön och skatt för de arbetskraftsinvandrare som de tar hit.” – skriver DN (se artikeln på www.dn.se från den 5 maj 2013).

I detta ärende står att ”äldreförvaltningen undersöker nu möjligheten att framgent i avtal kunna ställa krav på att företagen på begäran ska kunna uppvisa månadsvisa lönespecifikationer.”

Vid framtida upphandlingar är det viktigt att avtalen skrivs noggrant och uppföljning sker. Även oanmälda besök och kontroller ute i verksamheterna är önskvärt.

Det är viktigt att staden framgent, via avtal och lönespecifikationer med mera, får möjlighet att kontrollera så att något liknande inte sker.

Den som kommer till Sverige och Stockholm för att arbeta, starta företag eller studera ska inte stängas ute. Men larmen om att kriminella och oseriösa arbetsgivare utnyttjar

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

människor är återkommande. Vi måste säkerställa en arbetskraftsinvandring där människor inte utnyttjas. Detta är en viktig del i arbetet för en mer rättvis och solidarisk värld. Stockholms stad måste genom sina avtal ha möjligheter att ingripa när arbetsrättsliga villkor så grovt åsidosätts.”

Reservation från (S) och (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V) och hänvisar till gemensamt yrkande:

”Vi Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar tillsammans att äldrenämnden beslutar:

Att förvaltningen fortsätter med sin utredning

Att se över möjligheten att kunna inspektera lönebesked retroaktivt utifrån stadens roll som uppdragsgivare och kund samt

Att därutöver anföra följande:

Det är oerhört viktigt att verkligen gå till botten med att utreda de arbetstillstånden som finns. Det låter ändå att andelen är rätt så stor om det är så många som 160 som är beviljade. Framförallt är det viktigt för att kunna få reda på vilka arbetsvillkor som gäller för alla anställda. Vår syn på detta är att givetvis kan även våra uppdragsgivare ha anställda som av olika anledningar kommer via Migrationsverket. Men de kan inte få arbeta till sämre villkor än de som anställs på ordinarie sätt.

Vi anser också att förvaltningen bör fortsätta med att hitta ett sätt så att lönebesked kan även granskas retroaktivt. Vi måste ha rätt till som kund hos dessa företag och borde rimligtvis ha rätt att undersöka om fel har begåtts.”

§ 12 Synpunkt- och klagomålshantering inom Stockholms stad

Ärende

Föreligger ärende dnr 604-250/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ersättaryrkande från Madeleine Sjöhage (C).

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler eget särskilt uttalande.

Ledamoten Torun Boucher (V) anmäler eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag som stöds av (M), (FP), (MP), (V) samt av ersättaryrkande från (C) och eget förslag till beslut från (S).

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (MP), (V) och ersättaryrkande från (C).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lägger rapporten till handlingarna.

Reservation från (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) och hänvisar till eget yrkande:

”Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar:

Att ge förvaltningen i uppdrag att arbeta fram ett gemensamt system samt

Att därutöver anföra:

Synpunkter, klagomål och avvikelser måste samlas i ett stadsövergripande och gemensamt system. Att hantera dessa på ett bra sätt innebär ju i verkligheten att de kan användas till att utveckla kvaliteten.

Det finns fördelar med att dels samla synpunkterna i ett gemensamt register men i förlängningen ska man även hitta ett gemensamt sätt att hantera ärenden utifrån kvalitetsperspektiv. Det räcker inte med att bara samla och registrera. Dessvärre måste de olika systemen vara många med tanke på antalet utförare i staden.

Medborgarnas skattepengar får inte hanteras så lättsinnigt som majoriteten gör nu.”

Särskilt uttalande (MP):

”Vi ser positivt på att äldreförvaltningen genomför denna kartläggning av hur hanteringen av synpunkter och klagomål ser ut över staden samt överväger möjligheter att utveckla den.

Hanteringen av synpunkter och klagomål är en mycket väsentlig del av uppföljningen av äldreomsorgen. Det är viktigt att synpunkter och klagomål, som framförs tas till vara. Vi förutsätter att påtalade brister rättas till inom berörd enhet och att återkoppling ges till dem som lämnat synpunkter.

Hanteringen av synpunkter och klagomål bör praktiskt underlättas med hjälp av IT så att den inte blir administrativt tungrodd. Det är en fördel om den läggs upp på likartat sätt över staden så att det samlade materialet underlättar analys och ger underlag för förbättringar. På så blir klagomålshanteringen en viktig del i äldreomsorgens kvalitetsutveckling.”

Särskilt uttalande (V):

”Vänsterpartiet instämmer med förvaltningen att det system som Patientnämnden i Stockholm utvecklat vore önskvärt inom äldreomsorgen. En sådan utveckling har vi länge verkat för. Vi menar att Patientnämnden också bör få ta ett större ansvar för klagomålshantering. Det skulle även skapa ett större oberoende gentemot utförare i såväl kommunal som privat regi samt gentemot beställare.”

§ 13 Revidering av riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer

Ärende

Föreligger ärende dnr 60901-281/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens förslag till reviderade riktlinjer för bidragsgivning till ideella organisationer.

Särskilt uttalande (S):

”Vi socialdemokrater välkomnar den här revideringen av riktlinjerna. Vi tycker att det är bra att kriterier som ”nyskapande” inte längre utgör grund för bidragsgivning. Det är helt rätt att medlemmarna i de berörda föreningarna har makten att vara delaktiga i verksamhetsinnehållet och att förvaltningen och nämnden inte gör det.

Lokalkostnaderna för föreningar och andra organisationer är ofta alltför höga. Det borde därför vara möjligt att kommunen antingen subventionerar lokaler eller upplåter stadens lokaler till föreningarna utan kostnad.”

§ 14 Anvisningar gällande bidrag till föreningar som stödjer anhöriga till personer med demenssjukdom

Ärende

Föreligger ärende dnr 60901-272/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till anvisningar gällande bidrag till föreningar som stödjer anhöriga till äldre med demenssjukdom.

§ 15 Medel för utveckling av specialiserade hemtjänstgrupper för år 2012

Ärende

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Föreligger ärende dnr 607-257/2013 i samband med dnr 070101-61/2012

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens uppföljning av medel för utveckling av specialiserade hemtjänstgrupper för år 2012.

§ 16 Anmälan av lägesbeskrivning av praktik med visstidsanställning inom äldreomsorgen – ”Stockholmsvärdar inom äldreomsorgen”

Ärende

Föreligger ärende dnr 0111-273/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler eget särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens lägesbeskrivning av praktik med visstidsanställning inom äldreomsorgen och lägger anmälan till handlingarna.

Särskilt uttalande (S):

”Det är oerhört viktigt att nämnden får uppföljningar av detta. Det som är viktigt att kräva av de verksamheterna som blir involverade att de praktikanter som nu kommer från Jobbtorgen verkligen har tillgång till handledare, att de får undervisning och att de går utöver den ordinarie bemanningen.

Det kan vara lätt hänt att verksamheten inte ersätter korttidsfrånvaro utan låter praktikanterna gå in i stället. Men om staden ska locka att dessa praktikanter också blir kvar efter praktikens slut och vill verkligen jobba kvar inom äldreomsorgen så krävs det att de inte behöver ersätta ordinarie personal.”

§ 17 Anmälan av ekonomisk månadsrapport för äldrenämnden för tiden januari-maj 2013

Ärende

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Föreligger ärende dnr 0105-155/2013

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan till handlingarna.

§ 18 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd nr 7/2013-06-04

Föreligger protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 4 juni 2013.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 19 Anmälan av protokoll rörande funktionshinderfrågor

Föreligger protokoll från socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor nr6/ 2013-06-04.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 20 Anmälan av postlista för tiden 2013-05-01 – 2013-05-29

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 21 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

Ordföranden Joakim Larsson (M) informerar om invigning av pensionat Nytorget på Södermalm den 17 juni 2014 kl. 11.00 (inbjudan delas ut till äldrenämnden).

Äldrenämndens protokoll nr 6/2013-06-11

Ordföranden Joakim Larsson tackar nämnden och förvaltningen för fint samarbete under våren 2013 och önskar alla glad sommar. Det första nämndsammanträdet för höstterminen äger rum tisdagen den 24 september 2013.

Sommarhälsningar återgäldas av förvaltningens direktör Eva Frunk Lind.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark, nämndsekreterare